

พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลสำหรับโรงพยาบาลชุมชนในกำกับของรัฐ

หนังสืออ้างอิง
ใช้เฉพาะในห้องสมุด

ชไมพร นายคร

21 ส.ค. 2546

167465

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-781-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา สนับสนุน และแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งเป็นกำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาที่ได้รับจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ อย่างกว้างขวาง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เดียววิศิษฐ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เจริญพิเชฐ รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด ดร.ฉันทนา จันทวงศ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำต่าง ๆ ในการแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาอันมีค่าในการเสนอความคิดเห็น จากประสบการณ์ของท่านซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อที่ล่วงลับไปแล้ว คุณแม่ และขอขอบคุณสามีและลูก ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เป็นกำลังใจ และรอคอยความสำเร็จนี้ด้วยความรักและความห่วงใยด้วยดีเสมอมา

ชไมพร หน่ยคร

39921466 : สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)
 คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้นำ/หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล/โรงพยาบาลชุมชนในกำกับของรัฐ
 ชไมพร หน่ายคร : พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลสำหรับโรงพยาบาล
 ชุมชนในกำกับของรัฐ (LEADERSHIP BEHAVIORS OF NURSING DIRECTORS IN THE
 AUTONOMOUS COMMUNITY HOSPITAL) อาจารย์ที่ปรึกษา : เรณา พงษ์เรืองพันธุ์, Ph.D.,
 วรณี เดียวอิสระ, Ph.D. 143 หน้า. ISBN 974-616-781-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล สำหรับ
 โรงพยาบาลชุมชนในกำกับของรัฐ ตามมุมมองและประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการพยาบาล และ
 ด้านบริหารสุขภาพหรือด้านการบริหารโรงพยาบาลในกำกับของรัฐ ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บ
 รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูล
 ด้วยการให้รหัส จัดหมวดหมู่ และสร้างเป็นบทสรุปผู้ให้ข้อมูล มีจำนวนทั้งสิ้น 12 คน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลสำหรับโรงพยาบาลชุมชน
 ในกำกับของรัฐ มี 3 ด้านคือ

1. ด้านวิสัยทัศน์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองภาพรวมขององค์กรและชุมชน เน้นผู้ป่วยและชุมชนเป็น
 ศูนย์กลาง วิสัยทัศน์สอดคล้องกับองค์กรและสถานการณ์ปัจจุบัน มีวิสัยทัศน์เชิงรุก เน้นการดำเนินการในชุมชน
 เพื่อให้เกิดการดูแลต่อเนื่อง มีความรู้ความสามารถในด้านบริหาร สามารถดำเนินการให้องค์กรได้รับการรับรอง
 คุณภาพจัดองค์กรให้เป็นธรรมาภิบาล บริหารความเปลี่ยนแปลงได้ มีแนวคิดเชิงธุรกิจ มีหลักการบริหาร
 เศรษฐศาสตร์ในด้านบริการ สร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการและชุมชน จัดบริการพยาบาลให้มีคุณ
 ภาพได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ในด้านวิชาการ รู้ทิศทางของระบบบริการสุขภาพทั้งไทยและสากล มีความรู้เกี่ยวกับ
 พระราชบัญญัติองค์การมหาชน ความรู้เกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางการพยาบาลชุมชน ด้านบุคลิกภาพ ทางด้าน
 ร่างกาย มีสุขภาพดี มนุษย์สัมพันธ์สามารถทนทานต่อความเครียดและแรงกดดัน โดยวิพากษ์วิจารณ์และสื่อสาร
 ได้เหมาะสม ด้านจิตใจ แสดงความเข้าใจและรับรู้ด้วยความจริงใจ แสดงออกถึงความรู้สึกในสิทธิอันชอบธรรม
 มีภาวะผู้นำ ผู้นำบารมี ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำแบบประชาธิปไตย ด้านการติดต่อสื่อสาร สามารถติดต่อสื่อสาร
 ได้ทั้งแนวตั้ง แนวราบ และคร่อมสายงาน เป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการและการสื่อสารแบบ 2 ทาง
2. ด้านการบริหารงาน การมอบหมายงาน ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ชี้แนะ ช่วยเหลือเมื่อเกิด
 ปัญหา ประเมินผลสำเร็จของงานจากผลลัพธ์ การประสานงาน มีการสื่อสาร 2 ทาง ทั้งภายในองค์กรและชุมชน
 ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การจัดระบบธรรมาภิบาล มีการกระจายอำนาจผู้ได้บังคับบัญชาและชุมชน
 มีการบริการแบบมีส่วนร่วม โปร่งใสตรวจสอบได้โดยให้ชุมชน คณะกรรมการตรวจสอบภายใน (board) ทีม
 สหสาขาวิชาชีพและพยาบาลประจำการ ประเมินโดยมีเกณฑ์ชี้วัดชัดเจน เปิดเผยข้อมูล หัวหน้ากลุ่มงาน
 การพยาบาล ควรถูกตรวจสอบจากผู้ได้บังคับบัญชา

3. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ โดยการสร้างความไว้วางใจ เชื่อถือ ศรัทธาให้เกิดขึ้น ศึกษาปัญหาที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน หาแนวร่วมทั้งในโรงพยาบาลและชุมชน เพื่อนำบริการที่ได้คุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสู่ชุมชน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

39921466 : MAJOR: NURSING ADMINISTRATION;
M.Ns. (NURSING ADMINISTRATION)

KEYWORD : LEADERSHIP BEHAVIORS / NURSING DIRECTORS / THE AUTONOMOUS
COMMUNITY HOSPITALS

CHAMAIPORN NAIKORN: LEADERSHIP BEHAVIORS OF NURSING DIRECTORS IN THE
AUTONOMOUS COMMUNITY HOSPITALS. THESIS ADVISOR: RANA PONGRUENGPHANT, Ph.D,
WANNEE DEOISARES, Ph.D. 143 P. ISBN 974-616-781-2

The objective of this research is to determine the leadership behavior of the directors of Nursing Department in the Autonomous Community Hospital according to the expert's perspective and experience in nursing program and health administration through the application of qualitative research. The data was obtained through individual interview with purposive sampling. Twelve datas have been collected and the analysis was done by coding, categorizing and making conclusions.

According to the research results, the behavior of the nursing director of the Autonomous Community Hospital, could be divided into 3 categories as follows:

1. Vision: The directors had wide visions or views on the organization and the community emphasizing on patients and community center which fits to the organization and the current situations. The directors who has offensive visions focused on continuous care, are capable of administration that leads the organization to Hospital accreditation and be able to organize Good Governance. The directors could manage organization changes with business concept, economic administrative, build up satisfaction to patients and the community, provide the professional nursing care which reaches the standard. In terms of knowledge, the directors knew both Thai and international health care policy including public laws, community leadership role. Moreover, the directors possessed good personality, condition good relation and the ability in coping with pressure via appropriately criticism and communication. The director possessed good mental health through understanding and sincere acknowledgement, as well as indicating the human right. He also possessed charismatic leadership, transformational leadership and democratic leadership. In communicative performance, the directors showed the ability in both vertical and horizontal communication based on cross functional approaches a 2-way communication.

2. Administration and assignment: Participated, advised and assisted in solving the problems, evaluated the success from the outcome The 2-way communication was used formally and informally to cooperate between the organization and the community. Establishing good governance

has been implemented through the use of decentralization system in order to lead the co-operative administration which was transparent and could be examined by the board, multidiscipline teams and staff nurses. The criteria of evaluation is clear and significant whereas the nursing directors could be evaluated by the staff under the supervision.

3. The relationship towards the community: The relationship towards the community and other organizations are initiating by building up trust and reliance. The problems influencing the quality of lives of those who live in the community have been determined. Initiating good relationships between both colleagues in the hospital and people in the community could bring companions in order to establish good quality in servicing and its efficiency and effectiveness to the community.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	v
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ทั่วไป	3
วัตถุประสงค์เฉพาะ	4
คำถามการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
โรงพยาบาลในกำกับของรัฐ	7
วิสัยทัศน์ของกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนในกำกับของรัฐ	10
วิสัยทัศน์ของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนในกำกับของรัฐ ..	12
การบริหารงาน	38
การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
การอภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	120
ประวัติย่อของผู้วิจัย	143

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2 แสดงการแบ่งงานภายในโรงพยาบาลชุมชน (community hospital) 10-120 เตียง (ไม่เกิน 150 เตียง)	12
3 แนวทางการติดต่อสื่อสาร	33
4 สรุปขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้	56
5 สรุปพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลสำหรับโรงพยาบาลชุมชนใน กำกับของรัฐ	90